

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

15.08.2023. Nr. 1-5/240

Tieslietu ministrija
pasts@tm.gov.lv

zināšanai:
Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome
info@lztī.lv

Ieslodzījuma vietu pārvalde
pasts@iev.gov.lv

Par ieturējumu apjomu ieslodzījuma vietās nodarbinātiem apcietinātajiem

Tiesībsargs ir saņēmis iesniegumu no apcietinātas personas, kura, pamatojoties uz uzņēmuma līgumu, ir nodarbināta ieslodzījuma vietā un kurai komersants veic ieturējumus no ienākumiem tiesu izpildītāja labā, pilnībā pārkaitot visu atlīdzību zvērināta tiesu izpildītāja kontā, neatstājot līdzekļus medikamentu un higiēnas preču iegādei.

Izvērtējot normatīvo regulējumu, tiesībsargs ir secinājis, ka Latvijas Soduzpildes kodeksa 56.¹⁷ pants nosaka ieturējumu apmēru no darba algas *notiesātām personām*, bet ne apcietinātām personām.

Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma (turpmāk - ATKL) 26.pants nosaka, ka izmeklēšanas cietuma administrācija sociālās rehabilitācijas ietvaros arī var nodarbināt apcietināto, ja viņš ir iesniedzis izmeklēšanas cietuma priekšniekam adresētu iesniegumu un izmeklēšanas cietumā ir šāda iespēja. Apcietināto nodarbina tādos darbos, kur iespējams noteikt akordalgu, un apcietināto nodarbina, noslēdzot uzņēmuma līgumu uz noteiktu laiku. Šāda līguma noslēgšana iespējama tikai ar izmeklēšanas cietuma priekšnieka un procesa virzītāja atļauju. Apcietinātajam noteiktā samaksa nedrīkst būt mazāka kā samaksa par līdzvērtīgu darbu ārpus izmeklēšanas cietuma. ATKL 26.pantā nav noteikts ieturējumu apmērs no atlīdzības par darbu pilnā valsts apgādībā esošai personai līdzīgi kā tas noteikts Latvijas Soduzpildes kodeksā attiecībā uz notiesātām personām.

Sazinoties ar Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomi, tiesībsargs ir saņēmis skaidrojumu, ka uz nodarbinātību pēc uzņēmuma līguma nevar attiecināt Civilprocesa likuma 594.panta nosacījumus, bet tiek attiecinātas Civilprocesa likuma 599.panta prasības.

Tiesībsarga ieskatā normatīvā regulējumā būtu nepieciešams veikt pilnveidojumus, lai likumā skaidri būtu noteikts ieturējumu apjoms apcietinājumā esošām nodarbinātām personām, un apcietināto personu personiskajā kontā varētu ieskaitīt naudas līdzekļus vismaz tādā apmērā, kāds noteikts pilnā valsts apgādībā esošām ar brīvības atņemšanas sodu notiesātām personām.

Lūdzam Tieslietu ministriju rast iespēju līdz **2023. gada 1. oktobrim** sasaukt starpinstitucionālu sanākumi, lai pārrunāt identificēto problēmu un uzklausi Ieslodzījuma vietu pārvaldes, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes un tiesībsarga viedokli par nepieciešamību veikt grozījumus normatīvajā regulējumā.

Papildu iepriekšminētajam nosūtām Jums informācijai tiesībsarga Labklājības ministrijai sniegto viedokli par Latvijas Soduzpildes kodeksa 56.¹⁶ panta atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālām algām Eiropas Savienībā prasībām.

Pielikumā: tiesībsarga 26.06.2023 Labklājības ministrijai adresētā vēstule Nr. 1-8/22 uz 7 lpp. pirmajam adresātam.

Ar cieņu

tiesībsarga pilnvarojumā

Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vadītāja vietniece

Gundega Bruņeniece